

1. Az alábbi mátrixok közül melyek vannak lépcsős, illetve redukált lépcsős alakban? A redukált lépcsőseknél írjuk fel a mátrixhoz tartozó lineáris egyenletrendszer megoldását vektoros alakban is!

$$\begin{array}{lll} \text{a)} \left[\begin{array}{cccc|c} 2 & 0 & 1 & 1 & 3 \\ 0 & 1 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 2 \end{array} \right] & \text{b)} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 0 & 2 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & -1 \end{array} \right] & \text{c)} \left[\begin{array}{cccc|c} 1 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 2 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right] \\ \text{d)} \left[\begin{array}{cccc|c} 1 & 0 & 0 & 2 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 3 & 2 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right] & \text{e)} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 2 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right] & \end{array}$$

2. Oldjuk meg a következő egyenletrendszereket:

$$\begin{array}{ll} \text{a)} \quad \begin{array}{l} x + y + z = 4 \\ -x + y - z = 2 \\ 2x + y + 2z = 1 \\ 4x + 4y + 4z = 1 \end{array} & \text{b)} \quad \begin{array}{l} 7x + 14y - 21z = 7 \\ x + 2y - 3z = 1 \\ 5x + 10y + 15z = 5 \\ 3x + 6y - 9z = 3 \end{array} \end{array}$$

- c) Mit jelent az egyenletrendszerek megoldása a sormodellben?
 d) Mit jelent az oszlopmodellben?
 e) Ki tudunk-e választani az eredeti egyenletek közül kevesebbet, melyek ugyanezt a megoldást adják? Melyeket?

3. Van-e olyan lineáris egyenletrendszer, amelynek:

- a) 5 egyenlete, 6 ismeretlenje van és egyértelmű a megoldása;
 b) 6 egyenlete, 5 ismeretlenje van, és egyértelmű a megoldása;
 c) 5 egyenlete, 6 ismeretlenje van és nincs megoldása;
 d) 5 egyenlete, 5 ismeretlenje van és pontosan 5 megoldása van (van-e ilyen valós, illetve véges test feletti egyenletrendszer)?

4. Az a és b paraméterek értékétől függően hány megoldása van a következő mátrixhoz tartozó valós egyenletrendszernek? Oldjuk meg a feladatot $\mathbb{Z}_2$ és $\mathbb{Z}_3$ fölött is!

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 2 & -a & b \\ 1 & 3 & a & 0 \end{array} \right]$$

5. Határozzuk meg az $x + 3y + z = 2$ és $x + 2y + 2z = 5$ egyenletű síkok metszetét! Ha a metszet egyenes, adjuk meg az egyenes explicit egyenletét vektorosan és koordinátáinként is!

6. Adjuk meg a $2x - y + z = 1$ sík explicit egyenletét, illetve egyenletrendszerét: oldjuk meg az egyenletet, mint egy egy egyenletből álló egyenletrendszert, és írjuk fel a megoldást vektorosan is!

7. Legyen $\mathbf{a} = (1, 0, -1, 2)$, $\mathbf{b} = (1, 1, 0, 1)$, $\mathbf{c} = (0, 2, 1, 0) \in \mathbb{R}^4$. Lássuk be, hogy $\mathbf{a}, \mathbf{b}, \mathbf{c}$ lineárisan függetlenek. A $\mathbf{v} = (1, 0, 0, 0)$ és $\mathbf{w} = (1, 1, 1, 1)$ vektorok közül azt amelyiket lehet, állítsuk elő az $\mathbf{a}, \mathbf{b}, \mathbf{c}$ lineáris kombinációjaként!

8. Mutassuk meg, hogy vektorteret alkotnak az alábbiak. Határozzuk meg e vektorterek dimenzióját. Adjunk meg bennük bázist is.

- a) $V = \mathbb{C}$, $F = \mathbb{R}$ b) $V = M_n[\mathbb{R}]$, $F = \mathbb{R}$ c) $V = F[x]$, F test felett
 d) Mutassuk meg, hogy a valós $n \times n$ -es szimmetrikus mátrixok (azaz amelyek meg-egyeznek a transzponáltjukkal) alterét alkotják $M_n[\mathbb{R}]$ -nek. Adjuk meg ennek is a dimenzióját és egy bázisát.

Házi feladatok

Beadási határidő: november 5.

A feladatokra teljes, tömör és világos megoldást kérünk részletszámításokkal, indoklással, az eredmény leírása nem elegendő. Minden feladat 1 pontot ér. Pontosan 6 feladat megoldását kell beadni, melyből legalább 4 pontot el kell érni! Együtt gondolkozni szabad, de más megoldását lemásolni nem!

1. Oldjuk meg az alábbi egyenletrendszert:

$$\begin{aligned}x + 2y - z &= 2 \\3x - y + 2z &= 7 \\x - z &= -2 \\2x + y + z &= 7\end{aligned}$$

2. Az a és b értékétől függően hány megoldása van az alábbi egyenletrendszernek?

$$\begin{aligned}2x + y + z &= 4 \\x + 2y - z &= -1 \\x - y + 2z &= a \\x + by + z &= 3\end{aligned}$$

3. Legyen adva egy k egyenletből és n ismeretlenből álló racionális együtthatós lineáris egyenletrendszer. Döntsük el melyek igazak az alábbiak közül:
- Ha $k \leq n$, akkor az egyenletrendszernek van megoldása.
  - Ha $k > n$, akkor az egyenletrendszernek nincs megoldása.
  - Ha $k < n$ és az egyenletrendszernek van megoldása, akkor végtelen sok megoldása is van.
  - Ha $k > n$ és az egyenletrendszernek van megoldása, akkor csak 1 megoldása van.
  - Ha létezik valós megoldás, akkor létezik (csupa) racionális megoldás is.
  - Ha bármely $k - 1$ egyenletet kiválasztva az így kapott egyenletrendszernek van megoldása, akkor az eredetinek is van megoldása.
4. Határozzuk meg a $2x - y + 3z = 3$, $x + y + z = 4$, $3y - z = 5$ egyenletű síkok metszetét. Ha a metszet egyenes, akkor adjuk meg az egyenes egyenletét vektorosan és koordinátáinként is!
5. Milyen n -re függetlenek a $\mathbf{v}_1 = (1, 1, 0, \dots, 0, 0)$, $\mathbf{v}_2 = (0, 1, 1, \dots, 0, 0)$, $\dots$, $\mathbf{v}_{n-1} = (0, 0, \dots, 1, 1)$, $\mathbf{v}_n = (1, 0, \dots, 0, 1)$ vektorok K^n -ben, ha $K = \mathbb{R}$, illetve ha $K = \mathbb{Z}_2$? Amikor összefüggők, akkor adjuk is meg egy nemtriviális lineáris kombinációjukat, aminek eredménye a $\mathbf{0}$ vektor!
6. Mutassuk meg, hogy az $n \times n$ -es valós felső háromszögmátrixok alteret alkotnak $M_n[\mathbb{R}]$ -ben. (egy mátrix felső háromszögmátrix, ha fődiagonálisa alatt csupa nulla van benne). Határozzuk meg ennek az alternek a dimenzióját és adjunk meg ebben az alterben egy bázist.
- 7*. Hány 1- és 2-dimenziós altere van $\mathbb{Z}_p^3$ -nek, ha p prím?